

get stærkt, for det er dets diametrale Mod-sætning.

Jeg maa mene, at Retsstaten paa dette Omraade, som paa en Række andre Om-raader, i Virkeligheden svømmer hen i taaget Uklarhed, og derfor maa man und-skyldte de Herrer, der slutter sig til dette Parti, at de er saa taagede og uklare. I 1924, da vi stod overfor Valg, kom der fra Retsstatspartiet et Blad, som jeg gemmer som en dyrebær Erindring. I Retsforbundets Valgblad udtalte alle Partiets store Mænd sig om de forskellige Samfundsopgaver, det ærede Medlem Hr. Axel Dam talte om Retsstaten og Børneopdragelsen og overlod den Gang Hr. Severin Christensen at tale om Retsstaten og Kulturen. Der taltes om, at Kultur, højere Undervisning, Kunst o. s. v., er noget, som Retsstaten ikke har noget som helst at gøre med, det maa man overlade til det private Initiativ. Paa alle disse Omraader, sagde man, gaar det, saa-ledes som vi har set ovre i Amerika, saa overordentlig meget bedre, naar man overlader alt til det private Initiativ.

Jeg er ogsaa ganske overbevist om, at hvis dette private Initiativ gjorde sig gæl-dende paa det kongelige Teater, og Teatret blev lejet ud, vilde det blive uendelig meget bedre! Det vilde blive et rigtigt Teater med Slagstykker, som gaar mange Gange o. s. v.; paa anden Maade kan det ikke føres igennem. Jeg tror, man saa vil faa et meget klart og tydeligt Bevis for, hvordan disse Punkter i Retsstatens Program vil virke.

§ 3 hentyder ogsaa til, hvad der blev udtalt den Gang, at man tilsigter at faa enhver Forbindelse mellem den højere Undervisning, navnlig Universitetet, og Staten ophævet. Det lyder overmaade kønt, og jeg indrømmer, at det er en stor Indrømmelse af Retsstaten, at man vil give os, Universitetet, den Kapital, der kommer ind ved Salg eller Bortforpagtning af Teatret. Desværre er det ogsaa et af de Punkter, som er uklare i Lovforslaget. Der staar i § 3, at Forpagningsafgiften eller Renterne af Salgssummen anvendes til Universitetets Drift, medens derimod det ærede Medlem Hr. Axel Dam ved Fore-læggelsen bemærkede, at den skulde hen-lægges til en Fond, som skulde gøre Univer-sitetet til en selvejende Institution. Jeg er efter de Oplysninger, den højtærede Under-visningsminister kom med, bange for, at det vil vare meget længe, inden Univer-sitetet bliver denne selvejende Institution, hvis det skal blive det paa Basis af den

Fond, der kommer til Stede ved Udlejning af det kongelige Teater, paa Basis af de mange formodede Penge, der skulde komme deraf.

Men en anden Side af Sagen, som interesserer mig meget mere, er Program-punktet i sig selv, idet det hævdedes af Dr. Severin Christensen i 1924 — og jeg tror ikke, den Betragtning ligger Ordføreren for Forslagsstillerne fjernt —, at naar Staten ved sin Hjælp til Videnskab og Kunst faar med disse aandelige Omraader at gøre, kan den umuligt optræde neutralt. Derved er det, den kommer til at begunstige enkelte Retninger og enkelte Personer paa andres Bekostning, men Følgen bliver ogsaa, at Staten fremmer Gennemsnitsydelsen, Middelmaadigheden, og i Virkeligheden derved dens egne Interesser modarbejdes.

Det er dette, som er det egentlige Hovedpunkt, at de Herrer, som det meget træffende blev sagt af den ærede Ordfører, mener, at de er Kulturens sande Venner. Deres Formaal er at knægte og knuge denne sørgelige Middelmaadighed, som vi har herhjemme i Kongeriget Danmark, saa længe der er saadanne Statsinstitutioner. Alt skal bringes til at ligge paa samme Maade, som det kendes fra Amerika, der særlig fremhæves som det Land, som man skal se hen til, hvor den aandelige Kultur staar saa uhyre højt, for der har de privat Drift ogsaa for Universiteternes Vedkom-mende.

Jeg har nu absolut ikke den Opfat-telse — men det hænger maaske sammen med, at jeg tilfældigvis er ansat ved Universitetet —, at Statsdrift virker saa fordemmende og bringer Standarden ned til dette Gennemsnit og Middelmaadighed. Der kommer dog af og til ved Universitetet gennem Ydelser ved Eksamen, Doktorafhandlinger o. s. v. eller gennem Universitetslærernes Produktion noget frem, som man i Udlandet anser for mere end middelmaadigt. Men det er ganske vist, indrømmer jeg, sjældent, at en saadan Bedømmelse kommer frem i Amerika, og det kan jo derfor være, at det hænger sammen med, at de paagældende Lande ogsaa har Statsinstitutioner.

Min Betragtning af Lovforslaget er altsaa, at jeg finder det formelt meget slet affattet, og reelt er jeg absolut en Mod-stander af at følge de Intentioner, Retsstatspartiet har paa sit Program. Derfor mente jeg, der ikke var nogen som helst Grund for Folketinget til her at drøfte dette Lovforslag nærmere. Men anderledes